

Πόλεμος στην Ουκρανία: Μια (π)ω(ρ)δή στον σύγχρονο αθλητισμό

Μηνάς Μπλάνας

Η εισβολή του ρωσικού κράτους στην Ουκρανία, πέρα απ' όλα τα αποτρόπαια που επιφέρει ένας πόλεμος, έφερε και την αντίδραση της λεγόμενης Δύσης. Κυρώσεις, κυρίως οικονομικού χαρακτήρα, και μια προσπάθεια διεθνούς απομόνωσης και αποκλεισμού της Ρωσίας σε πολλούς τομείς. Η αθλητική βιομηχανία δεν μπορούσε να λείπει απ' όλο αυτό.

Είδαμε, λοιπόν, αποκλεισμούς από παγκόσμια κύπελλα και πρωταθλήματα, μέχρι και από διάσημα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Στα παραπάνω συμπεριλαμβάνεται και ο αποκλεισμός ενός απ' τους αποκαλούμενους Ρώσους ολιγάρχες, του Αμπράμοβιτς, ιδιοκτήτη της γνωστής αγγλικής ποδοσφαιρικής ομάδας Τσέλσι, με εντολή της βρετανικής κυβέρνησης. Φιλοτσελσικοί δεν είμαστε, ούτε φιλορώσοι με εξίσου φιλικά αισθήματα για δισεκατομμυριούχους.

Ας δούμε, όμως, το κατά πόσον όντως υπάρχει η «μη εμπλοκή με την πολιτική» που ευαγγελίζονται οι μεγάλες αθλητικές ομοσπονδίες. Είναι, βέβαια, οι ίδιες που τιμωρούσαν τη μη τήρηση της στάσης του «No Politics» με επιβολή προστίμων για την ανάρτηση αντιφασιστικών πανό από τους οπαδούς, και όχι μόνο. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα των οπαδών της Σέλτικ, ποδοσφαιρικής ομάδας της Σκωτίας, με σαφή πολιτικά χαρακτηριστικά, όταν σε ευρωπαϊκό αγώνα ποδοσφαίρου ανέβασαν πανό για τον πόλεμο στη Γάζα και την Παλαιστίνη. Τότε, η ποδοσφαιρική ομοσπονδία της ΟΥΕΦΑ τιμώρησε τον σύλλογο με την επιβολή προστίμου αξίας σαράντα χιλιάδων ευρώ, αφού, όπως αναφέρει η ίδια, απαγορεύεται η προώθηση πολιτικών μηνυμάτων στα γήπεδα.

Οπαδοί της Celtic έντυσαν στα χρώματα της Παλαιστίνης το Celtic Park

Από την άλλη, βέβαια, μιλάμε για ομοσπονδίες που δείχνουν ανοχή στην εμπλοκή με τον αθλητισμό και στο ξέπλυμα χρήματος δισεκατομμυριούχων ανά τον πλανήτη. Κι αν θέλουμε να μιλήσουμε από την ίδια σκοπιά με το σκεπτικό αποκλεισμού του Αμπράμοβιτς, τότε θα πρέπει να ανοίξει η συζήτηση και για τους απανταχού Σαουδάραβες πρίγκηπες –και μη– που κατέχουν όλο και μεγαλύτερο ποσοστό σε όλο και περισσότερα ποδοσφαιρικά brands. Χαρακτηριστικότερα παραδείγματα η Μάντσεστερ Σίτι και η Παρί Σεν-Ζερμέν, αλλά και πιο πρόσφατο η εξαγορά της Νιούκαστλ. (Σημείωση: Από πλευράς βρετανικής κυβέρνησης ήδη υπάρχουν φήμες πως έχουν ξεκινήσει τέτοιες συζητήσεις).

Αν, όμως, κινηθούμε στη λογική της «ανηθικότητας» σε σχέση με εγκλήματα, η Σαουδική Αραβία είναι χιλιόμετρα μπροστά. Ας αναλογιστούμε μόνο τον πόλεμο στην Υεμένη, για να μην επεκταθούμε στην κοινωνική κατάσταση που επικρατεί εντός της χώρας. Ας μας πούνε επιτέλους, πόσο ανθρώπινο και ηθικό είναι αυτό. Αλλά, προφανώς, τέτοιοι αποκλεισμοί δεν συνάδουν με τα συμφέροντα της Δύσης, που μια χαρά στηρίζει και έχει άμεσες σχέσεις με τα συγκεκριμένα καθεστώτα. Κοινώς, το χρήμα να ρέει.

Κι αυτό οδηγεί στον ξεπεσμό και την «ξενέρα» με σύνολο τον κόσμο του αθλητισμού. Φανταστείτε να υποστηρίζατε μια ομάδα κι

αυτή (εννοώντας το όποιο fund ή τον όποιο κροίσο κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό ιδιοκτησίας του brand) ξαφνικά να ανεβάζει τόσο πολύ τα εισιτήρια για την παρακολούθηση των αγώνων της, ώστε να μην είναι προσβάσιμα για τα λαϊκά στρώματα ή ξαφνικά να φεύγουν οι ιδιοκτήτες δίνοντας τέλος στην όποια ένδοξη ιστορία και πορεία της ομάδας κ.λπ. Δεν είναι τυχαίο που αρκετοί οπαδοί μεγάλων συλλόγων έχουν γυρίσει τις πλάτες τους σ' αυτή τη σαπίλα, φτιάχνοντας δικές τους, πιο αγνές ομάδες ημι-επαγγελματικού ή και επαγγελματικού χαρακτήρα.

Διότι αυτό που γίνεται στην Τσέλσι, τι πραγματικά σημαίνει; Χιλιάδες απλήρωτοι/ες εργαζόμενοι/ες, τραγελαφικές καταστάσεις, όπως το να πληρώνουν οι παίκτες τα μεταφορικά έξοδα και τις εμφανίσεις της ομάδας. Όχι ότι θα μείνει χωρίς επενδυτή η Τσέλσι, αλλά ας φανταστούμε και τις επιπτώσεις σε ομάδες μικρότερης κατηγορίας.

Ο σύγχρονος αθλητισμός από τη βάση του είναι πολιτικός. Μια ομάδα, για παράδειγμα, εξαρτάται από εφοπλιστές, χορηγούς και ένα συνονθύλευμα, γενικά, που το μόνο που κοιτάει είναι το κέρδος και το χρήμα και φυσικά, στηρίζεται στην όλο και μεγαλύτερη εμπορευματοποίηση. Τι πιο πολιτικό από την ανοχή σε αυτό και στους αδιάκοπους ρυθμούς των εκατομμυρίων ευρώ και της αγοράς;

Για να μη μιλήσουμε για τις αιματοβαμμένες διοργανώσεις στο Κατάρ και σε άλλες χώρες με πρόσχημα την επένδυση στο ποδόσφαιρο. Η μόνη επένδυση είναι το χρήμα. Οι ομοσπονδίες δεν νοιάστηκαν για τους νεκρούς εργάτες στον «δρόμο» για το Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου. Δεν νοιάστηκαν ούτε για όσα έγιναν στη Βραζιλία, ούτε στη Νότια Αφρική προηγουμένως. Όλα αυτά έχουν και είχαν άμεσες κοινωνικές προεκτάσεις και επιπτώσεις, ειδικά στο βιοτικό επίπεδο – στις φαβέλες, για παράδειγμα, όταν, αντί να γίνει κάτι για να αντιμετωπιστεί η εξαθλίωση των ανθρώπων, δαπανούνται τόσα δισεκατομμύρια για το χτίσιμο αθλητικών εγκαταστάσεων μόνο και μόνο για μία διοργάνωση.

Εργάτες στα κάτεργα του Κατάρ για την προετοιμασία του Παγκοσμίου Κυπέλλου

Ο σύγχρονος αθλητισμός πάει χέρι χέρι με τις κρατικές αποφάσεις και, κατ' επέκταση, με τους γεωπολιτικούς ανταγωνισμούς. Όλα τα άλλα είναι προφάσεις στον βωμό του θεάματος και του κέρδους. Από το «Say no to racism», το «Black Lives Matter» μέχρι και τον ντόρο γύρω από τους Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνο.